

Вплив онлайн-навчання на ефективність навчання в закладах вищої освіти

Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують подальше вдосконалення освітнього процесу. У зв'язку з цим використання цих технологій слід розглядати як найважливішу складову фундаментальної підготовки кваліфікованого спеціаліста.

Онлайн-навчання – це гнучка система навчання, яка охоплює будь-який вид навчання, що відбувається через Інтернет. Онлайн-навчання дає викладачам можливість охопити студентів, які, можливо, не можуть записатись на традиційний курс у класі, і підтримує студентів, яким потрібно працювати за власним розкладом і у власному темпі. Важливо також, що дистанційна освіта вирішує проблему професійного розвитку тих, хто живе і працює в регіонах і для кого переїзд в інше місто пов'язаний з багатьма проблемами. Дистанційна освіта зручна тим, що дозволяє: навчатися відповідно до свого темпу, особистих особливостей та освітніх потреб; не обмежує у виборі навчального закладу та можливостей навчання, незважаючи на своє місцезнаходження; використовувати сучасні технології в процесі навчання, тобто паралельно освоювати навички, які згодом знадобляться під час роботи; самостійно планувати час і розклад занять, а також перелік предметів, що вивчаються; навчатися в найбільш приємній і продуктивній обстановці, створюючи сприятливу атмосферу. Але є і недоліки такого навчання. Дистанційне навчання не рекомендується, якщо ви отримуєте першу освіту, відсутність необхідних технічних засобів у молоді, зменшення результативності навчання та відсутність живого спілкування. Також, важливо мати на увазі, що дистанційна освіта вимагатиме, перш за все, суворой самодисципліни, самостійності та усвідомленості. Слід вміти розподіляти свій час, не відкладаючи справи до дня здачі.

Так, сучасні технології поступово змінюють спілкування, співпрацю, навчання. Використання інноваційних моделей навчання потребує створення інформаційно-освітніх середовищ навчальних закладів. Загальні питання моделювання та проектування інформаційно-освітнього середовища відкритої освіти ґрунтовно висвітлені групою провідних українських науковців у галузі інформаційно-комунікаційних технологій (А. Ардєєв, С. Атанасян, В. Бабєко, Г. Бєляєв, В. Биков, І. Захарова, Н. Клокар, В. Кухаренко, А. Манако, Н. Морзе, Л. Панченко, С. Семерікова, О. Співаковський). Так Н. Морзе пропонує створювати школу електронного середовища з використанням корпоративних стандартів, єдиних підходів до створення електронного навчального середовища, а організаційними умовами має бути: затвердження структури навчального курсу, створення порталу (сайту, порталу тощо), графік

підготовки навчальних матеріалів. Зазначається, що основну увагу слід приділяти не лише «електронному контенту» (текстовому, мультимедійному, графічному, гіперпосиланням тощо), а й технологіям «електронного партнерства» (взаємодія, співпраця учнів, учителів, батьків, керівники навчальних закладів).

Процес інформаційно-освітнього комунікаційного середовища передбачає дидактичний, методичний, організаційний сегмент як елемент навчального процесу. Оцінювання навчальних досягнень студентів під час дистанційного навчання рекомендовано здійснювати на суб'єктно-суб'єктній основі з урахуванням індивідуальної освітньої траєкторії фізичного, гармонійного, психічного розвитку учнів та підлягає формуванню та підсумковому оцінюванню. До таких форм відносяться онлайн-тестові завдання, створення міні-відео, медіа-проектів, індивідуальна та групова розробка відеоблоків занять з різною спрямованістю вправ, анімаційні презентації на задану тему, асоціативні відповіді тощо.

Під дистанційним навчанням слід розуміти навчальний процес, коли всі або частина занять проводяться з використанням сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій на територіальній відстані викладача та студентів. Це поняття включає: апарат адміністрації та технічних спеціалістів; педагогічний колектив; навчальні матеріали та вироби; методи навчання та засоби донесення знань до учнів.

Онлайн-навчання пропонує багато позитивних переваг, оскільки студенти: гнучкість у відвідуванні занять і роботі у власному темпі та час; не стикатися з труднощами з доїздом на роботу чи паркуванням; навчитися нести відповідальність за власну освіту, маючи інформацію під рукою; знайти подачу завдань простим і зручним; більш схильні висловлювати власні думки та ділитися та обговорювати проблеми з іншими студентами, а також навчатися в інших студентів під час групових дискусій; можливість навчатися в будь-який час. Головне – успішно пройти проміжну та підсумкову атестації; наявність навчальних матеріалів. Доступ до всієї необхідної літератури відкривається студенту після реєстрації в системі дистанційного навчання, або він отримує навчальні матеріали електронною поштою.

Зникає проблема нестачі чи відсутності підручників і посібників або методичних; мобільність. Спілкування з викладачами, репетиторами здійснюється різними способами: як онлайн, так і оф-лайн. Проконсультуватися з викладачем електронною поштою, іноді ефективніше та швидше, ніж особиста зустріч; навчання в спокійній обстановці. Проміжна атестація слухачів дистанційної форми навчання відбувається у формі on-line тестування. Тому у студентів менше приводів для занепокоєння. Виключена можливість суб'єктивного оцінювання: за системою, яка перевіряє правильність відповідей на запитання тесту, не вплине на успішність учня з інших предметів, його соціальний статус та інші фактори; індивідуальний підхід. У традиційному навчанні викладачеві досить складно приділити необхідний обсяг уваги всім студентам групи, підлаштуватися під темп роботи кожного. Використання дистанційних технологій підходить для організації індивідуального підходу. Крім того, що студент сам вибирає темп навчання,

він може швидко отримати відповідь від викладача на виникаючі питання; дистанційна освіта дешевша. Якщо порівняти вартість дистанційного та дистанційного навчання, то дистанційне навчання, швидше за все, буде дешевшим. Не студенту доведеться платити за проїзд, проживання, а у випадку з іноземними університетами не потрібно витратитися на оформлення візи та паспорта; зручність для вчителя. Вчителі, репетитори, викладачі, які займаються викладацькою діяльністю дистанційно, можуть зосередитися на більшій кількості студентів і навіть працювати під час відрядження чи на конференції за кордоном.

Головною перевагою дистанційного навчання перед очним є, перш за все, його зручність: студент самостійно обирає час і місце навчання, що дозволяє йому працювати чи навчатися на стаціонарі в іншому місті чи навіть країні. Крім того, заміна конспектів електронними ресурсами та новітні методи навчання, а також постійні консультації з викладачем надають цій формі самоосвіти додаткові переваги перед дистанційним навчанням.

Можливі негативні наслідки онлайн-навчання полягають у тому, що деякі студенти: можуть не мати особистої взаємодії з викладачем та студентами; можуть віддати перевагу відвідуванню традиційних занять з інструктором, який навчає та супроводжує їх протягом курсу; знайти доступ до необхідних технологій складно, а доступність технічної підтримки обмежена; потрібна сильна мотивація. Практично весь навчальний матеріал дистанційно студент опановує самостійно. Для цього важливо достатня сила волі, відповідальність і самовладання. Швидше всім, ніхто його не заохотить і не заохотить вчитися. Підтримуйте правильний темп, не кожному вдається вчитися без стороннього контролю; відсутність практичних навичок. Досить проблематично організувати дистанційне навчання за напрямками підготовки та спеціальностями, які передбачають велику кількість практичних занять. Навіть найсучасніші комп'ютерні тренажери не замінять «живу» практику майбутніх менеджерів; дистанційна освіта не підходить для розвитку комунікабельності. При дистанційному навчанні особистий контакт студентів між собою та з викладачами мінімальний, а то й зовсім відсутній. Тому така форма навчання не підходить для розвитку комунікабельності, впевненості, навичок роботи в команді; проблема ідентифікації студента. Поки що найефективніший спосіб відстежити, чи складав студент самостійно іспити чи заліки – це відеоспостереження, яке не завжди можливо. Тож для підсумкової атестації студенти повинні особисто прийти до університету чи його філії.

Серед недоліків – психологічна та «комп'ютерна» невідповідність вчителів. Це пов'язано з традиційною методикою навчання, яка передбачає не віртуальне, а «живе» спілкування учня та вчителя. Ще однією проблемою є значні фінансові витрати для університету, оскільки необхідно оновити матеріально-технічну базу, комп'ютерну техніку, виділити приміщення, забезпечити доступ до мережі Інтернет для викладачів тощо. Крім того, досі немає чітких технологічних можливостей аутентифікації студентів. в Україні. Низку тестів і завдань для самоконтролю вони виконують дистанційно, але випускні іспити мають скласти «очно».

Висновки

Он-лайн освіта відкриває студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає абсолютно нові можливості для творчості, пошуку та закріплення різних професійних навичок, а також дозволяє вчителю впроваджувати принципово нові форми і методи навчання. Застосування елементів і технологій он-лайн освіта навіть у межах традиційних форм організації навчального процесу саме по собі є стимулом для впровадження сучасних технологій навчання в систему підготовки фахівців з фізичної культури і спорту. Таким чином, зважаючи на відсутність ґрунтовних розробок у галузі, актуальною є необхідність проведення комплексних досліджень у напрямку занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах.

Список літератури

1. Pekker P L Online Education. The experience of the universities. Dissertation for science. PhD., 2019.
2. Panteleev A V, Pautkina O I, Potanin V S Technologies of online Education. Dissertation for science. 2017.